

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/49/2024
Identifikačné číslo spisu:	1217209545
Dátum vydania rozhodnutia:	28.10.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1217209545.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu T. Q., narodeného XX. E.XXX, V., H. ulica XXXX/X, zastúpeného advokátkou Mgr. Alicou Mendlovou, Bratislava, Koreničova 2, proti žalovaným 1/ Y. S., narodenému XX. Y. XXXX, F., X. XXXX/XX, zastúpenému advokátskou kanceláriou KASATKIN & PARTNERS s.r.o., Bratislava, Záhradnícka 29, IČO: 47255021, 2/ B.H.CY EUROPAGATE LTD, Nikózia, Prigkipissis Nte Tyras 16, Cyperská republika a 3/ BABOLAD LTD, Nikózia, Prigkipissis Nte Tyras 16, Cyperská republika, obom zastúpeným splnomocnenkyňou Advokátska kancelária Mgr. Karol Haťapka, s. r.o., Bratislava, Vretenová 4, IČO: 46606122, o neúčinnosť právnych úkonov, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV (predtým na Okresnom súde Bratislava II) pod sp. zn. 9C/30/2017, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 11. júla 2023 sp. zn. 8Co/169/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca je p o v i n n ý zaplatiť žalovanému 1/ náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Žalovaným 2/ a 3/ n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 18. júna 2020 č. k. 9C/30/2017-661 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že zmluva o prevode obchodného podielu uzatvorená medzi žalovaným 1/ ako prevodcom a žalovanou 2/ ako nadobúdateľom, ktorej predmetom bol obchodný podiel 5% základného imania spoločnosti Kráľovský dvor, s.r.o., Kráľová pri Senci 269, IČO: 44 186 771, zapísanej v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiele Sro., vl. č. 52468/B, v mene ktorej konal H. je voči žalobcovi neúčinná, a že zmluva o prevode obchodného

podielu uzatvorená medzi žalovaným 1/ ako prevodcom a žalovanou 3/ ako nadobúdateľom, ktorej predmetom bol obchodný podiel 95% základného imania spoločnosti Kráľovský dvor, s. r. o., Kráľová pri Senci 269, IČO: 44186771, zapísanej v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiele Sro., vl. č. 52468/B, v mene ktorej konal Dr. Martin Čepel', je voči žalobcovi neúčinná.

2. Rozhodnutie súd odôvodnil právne ustanoveniami § 42a ods. 1, 2 a 3 a §§ 42b, 116, 117 a 558 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) a vecne tým, že žalobca nepreukázal splnenie všetkých podmienok odporovateľnosti právneho úkonu. V konaní nebola sporná skutočnosť, že 22. júla 2011 bola na Notárskom úrade JUDr. Petra Kriška spísaná notárska zápisnica zn. N 1162/2011, Nz 26943/2011, NCIs 27593/2011 o vyhlásení žalovaného 1/ ako dlžníka, že uznáva čo do dôvodu a výšky svoj dlh 715.000 eur zo zmluvy o pôžičke z 19. júla 2011 uzatvorenej so žalobcom, ktorú sa zaviazal splatiť do 31. decembra 2012. Spornou medzi stranami nebola ani skutočnosť, že žalobca sa v exekučnom konaní vedenom súdnou exekútorkou JUDr. Hlaváčovou pod zn. EX 44/2017 od 31. marca 2017 v konaní sp. zn. 57Er/2914/2017 ako oprávnený domáha na základe uvedenej notárskej zápisnice od žalovaného 1/ splatenia dlhu a že v tomto konaní exekučný súd vyhovel námietkam povinného, t. j. žalovaného 1/, že dlh uhradil, čo potvrdzuje kvitancia z 02. decembra 2016 a že predložené odborné stanovisko PhDr. PaedDr. X. L. nie je postačujúce na spochybnenie pravosti podpisu žalobcu na kvitancii.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia zdôraznil, že predpokladom odporovateľnosti právneho úkonu je existencia vymáhateľnej pohľadávky. Na základe vykonaného dokazovania vo veci dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, keďže neosvedčil vymáhateľnosť pohľadávky. Mal za preukázané, že pohľadávka žalobcu voči žalovanému 1/ na základe zmluvy o pôžičke z 19. júla 2011 zanikla splnením, čo zistil z predloženej kvitancie z 2. decembra 2016 a pravosť podpisu žalobcu mal za preukázanú znaleckým posudkom. V odôvodnení rozhodnutia uviedol aj to, že ak by sa aj v niektorom z trestných konaní iniciovaných žalobcom preukázalo, že podpis na kvitancii nebol jeho podpisom, nebol by v konaní úspešný z ďalších dôvodov.

4. Podľa súdu prvej inštancie nebolo preukázané, že došlo k odporovateľnému úkonu medzi žalovaným 1/ ako dlžníkom a osobami jemu blízkymi, ani že žalovaný 1/ alebo jeho blízka osoba boli spoločníkmi žalovanej 2/ a žalovanej 3/ s veľkosťou podielu aspoň 10% v čase, keď sa uskutočnil tento právny úkon, alebo že žalovaný 1/ alebo jemu blízka osoba sú štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, prokuristom alebo likvidátorom žalovaných 2/ a 3/, alebo že žalovaný 1/ alebo jemu blízka osoba je právnickou osobou, v ktorej má žalovaný 1/ majetkovú účasť aspoň 34 % v čase, keď sa uskutočnil tento právny úkon. Vzhľadom na to, že dôkazné bremeno zaťažovalo žalobcu, ktorý nepreukázal úmysel žalovaného 1/ ukrátiť ho odporovaným právnym úkonom, dôkazné bremeno v tomto smere podľa súdu neunesol.

5. Podľa súdu prvej inštancie žalobca nepreukázal ani to, že by právne úkony, ktorých neúčinnosť žiadal určiť, mali za následok zmenšenie majetku žalovaného 1/, keď neuviedol a nepreukázal, akú mali prevádzané obchodné podiely spoločnosti Kráľovský dvor, s.r.o., reálnu hodnotu, či žalovaný 1/ dostal za prevedené obchodné podiely ich obvyklú cenu a či mu za ne bola poskytnutá nejaká náhrada. Nepreukázal tak, že by sa prevodom obchodných podielov tejto spoločnosti zmenšil majetok žalovaného 1/ natoľko, že by jeho ostatný majetok nepostačoval na úhradu dlhu.

6. Súd prvej inštancie s poukazom na ustanovenie § 42b ods. 2 OZ konštatoval, že odporovacia žaloba má smerovať voči tomu, s kým dlžník žalobcu urobil odporovaný právny úkon a nie voči dlžníkovi, proti ktorému má žalujúci veriteľ vymáhateľnú pohľadávku, a preto žalobu proti žalovanému 1/ zamietol aj pre nedostatok jeho pasívnej vecnej legitímácie. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovaným 1/, 2/ a 3/, ktorí mali vo veci úspech, priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

7. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie len „nižšie súdy“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 11. júla 2023, sp. zn. 8Co/169/2020 potvrdil rozsudok súdu prvej

inštancie a žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Rozhodnutie odôvodnil vecnou správnosťou napadnutého rozsudku, v celom rozsahu sa stotožnil s jeho odôvodnením, v ktorom súd prvej inštancie reagoval na všetky námietky žalobcu (§ 387 ods. 1 a ods. 2 CSP). Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie sporu a rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP, keď zrozumiteľne uviedol dôvody, pre ktoré žalobu zamietol.

8. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne zamietol žalobu proti žalovanému 1/ preto, že nie je pasívne vecne legitimovaný v konaní. V súlade s ustanovením § 42a a § 42b OZ skúmal aj splnenie zákonom stanovených podmienok odporovateľnosti predmetných zmlúv o prevode obchodného podielu. Keďže žalobca nepredložil právoplatné rozhodnutie príslušného orgánu verejnej moci, ktorým by bola potvrdená pravdivosť jeho tvrdenia o falšovaní jeho podpisu na kvitancii, správne hodnotil tieto tvrdenia žalobcu ako nepreukázané.

9. Odvoláciu námietku žalobcu, že súd prvej inštancie bral do úvahy znalecký posudok predložený žalovaným 1/, odvolací súd posúdil ako nedôvodnú. Žalovaným 1/ predložený znalecký posudok Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline č. 60/2018 z 05. marca 2018 nebol vypracovaný znalcom Mgr. Miroslavom Koutným, ale Ústavom súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline, a Mgr. Y. V. podpísal posudok ako osoba zodpovedná za výkon znaleckej činnosti v odbore písomoznalectvo, pričom znalecké skúmanie vykonala Mgr. A. M.. Zo znaleckého posudku bolo zrejmé, že jej bol okrem iného predložený originál kvitancie z 02. decembra 2016 (na rozdiel od odborného stanoviska č. 4/2018, predloženého žalobcom, ktorého závery vychádzali zo skúmania menej kvalitnej čiernobielej kópie kvitancie). Zadávatelom znaleckého posudku ústavu bol žalovaný 1/ a podľa záverov znaleckého posudku je podpis žalobcu na kvitancii z 02. decembra 2016 pravým podpisom žalobcu a výsledkom jeho autentického písárskeho písomného prejavu. Podľa odvolacieho súdu žalobcom predložené odborné stanovisko neobsahuje jednoznačný záver, že podpis na kvitancii nie je pravým podpisom žalobcu, a aj z tohto dôvodu toto tvrdenie žalobcu nepovažoval za preukázané. Súd prvej inštancie správne vychádzal z obsahu kvitancie, v ktorej žalobca potvrdil, že jeho pohľadávka voči žalovanému 1/ z pôžičky bola splatená v celom rozsahu a že nemá z tohto titulu voči žalovanému 1/ žiadne pohľadávky. Z uvedeného záveru vyplýva, že nebola splnená jedna zo zákonných podmienok pre úspešné odporovanie zmluvám o prevode obchodného podielu uzatvoreným medzi žalovaným 1/ a žalovanými 2/ a 3/.

10. Odvolací súd sa stotožnil aj so závermi súdu prvej inštancie, podľa ktorých ani ďalšie podmienky odporovateľnosti právneho úkonu neboli splnené, najmä ukrátenie vymáhateľnej pohľadávky žalobcu, keď žalobca v konaní ani netvrdil, že by predmetné zmluvy o prevode obchodného podielu neboli ekvivalentnými právnymi úkonmi a že úmysel žalovaného 1/ odporovanými právnymi úkonmi ukrátiť žalobcu žalobca nepreukázal, pričom správne vychádzal z toho, že v danej veci dôkazné bremeno zaťažovalo žalobcu. Podľa odvolacieho súdu žalobca v odvolaní namietal aj to, že súd prvej inštancie neuložil žalovaným 2/ a 3/ povinnosť predložiť doklady, v ktorých je uvedená vlastnícka štruktúra spoločnosti a listiny o ich založení, keďže tieto žalované predložili súdu výpis z obchodného registra Cypru, z ktorých je zrejmé, že medzi žalovaným 1/ a žalovanými 2/ a 3/ nie je vzťah uvedený v ustanovení § 42a ods. 3 OZ, ktorý by zakladal vyvrátenú domnienku o úmysle ukrátiť žalobcu ako veriteľa, ako tvrdil žalobca. Námietka žalobcu, že nevykonaním ním navrhnutých dôkazov mu bola odňatá možnosť konať pred súdom nie je dôvodná aj z toho dôvodu, že nepreukázal splnenie ďalších zákonom stanovených podmienok odporovateľnosti právneho úkonu a vzhľadom na to by ním navrhované dokazovanie nebolo účelné.

11. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovaní 1/, 2/, a 3/, ktorí mali úspech v odvolacom konaní, majú proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

12. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Navrhol napádaný rozsudok odvolacieho

súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

13. Žalobca ako dôvod prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP uviedol, že odvolací súd sa nedostatočne zaoberal vecou, nedostatočne zistil jej skutkový stav, nevykonával ním navrhované dokazovanie, v dôsledku čoho dospel k nesprávnemu právnomu záveru a odňal mu možnosť konať pred súdom.

14. V dovolaní žalobca uviedol, že v konaní navrhoval, aby bola žalovaným 2/ a 3/ uložená povinnosť predložiť výpisy z obchodného registra, zakladateľské listiny, prípadne ďalšie listiny preukazujúce ich vlastnícku štruktúru, prípadne vlastnícku štruktúru právnických osôb, ktorých sú spoločníkmi a to kvôli podozreniu, že spoločníkom, teda vlastníkom týchto žalovaných je práve žalovaný 1/. Záver súdu o tom, že spoločníkom žalovaných 2/ a 3/ a aj ich konateľom je spoločnosť P.T. Planetax, LTD, a nie je to blízka osoba žalovanému 1/, považuje za opätovné ignorovanie jeho tvrdení a návrhov dokazovania na zistenie vlastníckej štruktúry tejto spoločnosti. Podľa neho ho žalovaný 1/ svojím konaním ukrátil a znížením svojho majetku mu znemožnil vymáhať predmetnú pohľadávku a súčasne túto majetkovú hodnotu nadobudli žalované 2/ a 3/, ktoré ovláda.

15. Žalované 2/ a 3/ napriek výzve súdu úmyselne nespĺnili tzv. edičnú povinnosť, podľa ktorej môže súd tomu, kto má listinu v držbe nariadiť, aby ju predložil. Žalobca považoval za hrubý rozpor s dobrými mravmi, aby prehral spor z dôvodu neunesenia dôkazného bremena len preto, že protistrana úmyselne a cielene zadržiava dôkaz, ktorý (on) z objektívnych príčin nemôže predložiť, navyše keď týmto porušuje svoje zákonné povinnosti v zmysle hmotného práva i svoje procesné povinnosti. Má za to, že tento informačný deficit je možné odstrániť práve splnením povinnosti nariadenej súdom žalovaným, ktorú si však účelovo nespĺnili. Z uvedeného vyplýva, že žalované 2/ a 3/ sú procesne pasívne, nakoľko ako strany sporu sú taktiež viazané povinnosťou dôkaznej obrany. Súd prvej inštancie však uvedené pri rozhodovaní vôbec nevzal do úvahy a z tejto pasivity nevyvodil dôsledky, čím taktiež porušil procesné práva žalobcu, ak netrval na vykonaní ním navrhovaného dôkazu.

16. Podľa žalobcu sa odvolací súd musí v odôvodnení rozsudku vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní a aj predloženými dôkazmi. Ak by sa odvolací súd v danej veci zaoberal všetkými jeho tvrdeniami, výrazne by sa zmenilo jeho právne postavenie a možnosti obhájiť v konaní uplatňovaný nárok.

17. Žalovaný 1/ navrhol dovolanie zamietnuť ako nedôvodné a priznať mu nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Žalobca podľa neho v konaní neunesol dôkazné bremeno, keďže súdu nepreukázal vymáhateľnosť pohľadávky a je nepochybné, že voči nemu nemá vymáhateľnú pohľadávku. Pokiaľ žalobca v dovolaní namietal, že žiadal súd, aby žalovaným 2/ a 3/ uložil predložiť výpisy z obchodného registra, ich zakladateľské listiny, prípadne ďalšie listiny preukazujúce ich vlastnícku štruktúru, prípadne vlastnícku štruktúru právnických osôb, tak výpisy z obchodného registra boli súdu predložené a súd i strany sporu sa s nimi oboznámili, čo je konštatované v bodoch 19. a 20. rozsudku súdu prvej inštancie a v bode 10. rozsudku napádaného dovolaním. Podstatou sporu medzi žalobcom a žalovanými však bolo, či existuje vymáhateľná pohľadávka žalobcu a vo veci bolo preukázané, že takáto pohľadávka neexistuje. Žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že prevodom obchodného podielu spoločnosti Kráľovský dvor, s.r.o., na žalované 2/ a 3/ sa majetok žalovaného 1/ zmenšil natoľko, že ostatný jeho majetok nepostačoval na úhradu dlhu. Predpoklady stanovené na odporovanie právnym úkonom žalovaného 1/ neboli žalobcom v tomto súdnom konaní preukázané.

18. Žalované 2/ a 3/ dovolacie návrhy nepodali.

19. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť.

20. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej v CSP. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

21. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, a/) alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

23. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku tejto viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

24. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu stanovenú v § 420 písm. f) CSP, sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia je nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

25. Pri posudzovaní námietky dovolateľa, že odvolací súd a/alebo súd prvej inštancie pochybili pri dokazovaní, je súdna prax najvyššieho súdu jednotná v názore, podľa ktorého nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne hodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP (v tejto súvislosti porovnaj napr. 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017 a 9CdoPr/8/2023). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017 a

III. ÚS 40/2020).

26. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej praxi vyslovil tiež názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa ustanovenia čl. 46 ods. 1 Ústavy (III. ÚS 332/09). Zásadám spravodlivého procesu v zmysle ustanovení čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd (príloha oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.) totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi konštatované skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V práve na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada (čl. 47 ods. 3 Ústavy a čl. 6 Základných princípov CSP), a to „rovnosť zbrani“ v civilnom konaní, ktorá všeobecne zahŕňa tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmie byť neprimerané (IV. ÚS 468/2018). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán, avšak s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (vec Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

27. Dovolací súd tu poukazuje aj na nález ústavného súdu z 30. septembra 2010 sp. zn. I. ÚS 350/08, podľa ktorého skutočnosť, že okresný súd a následne ani krajský súd neakceptovali návrhy na vykonanie dokazovania predložené sťažovateľkou, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jej práv. Zásah do základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti podľa ústavného súdu bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní. Konanie nižších súdov v posudzovanej veci podľa dovolacieho súdu však takéto vady nevykazuje.

28. Najvyšší súd totiž už vo svojom uznesení z 28. októbra 2020, sp. zn. 7Cdo/205/2019 na základe vyššie uvedenej judikatúry ústavného súdu, ako aj ďalšieho svojho uznesenia zo 16. mája 2019, sp. zn. 4Cdo/100/2018 poukázal na to, že procesnému právu účastníka navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhovie, v rozhodnutí odôvodniť, prečo a z akých dôvodov tak neurobil. Nevyhovenie návrhu strany na vykonanie dokazovania možno odôvodniť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ktorú má navrhnutý dôkaz overiť alebo vyvrátiť, je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania. Ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Tretím je nadbytočnosť dôkazu, t. j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už dovtedajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené. Ak tieto dôvody zistené neboli, súd postupuje v rozpore s ustanoveniami čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy, ktoré garantujú pre stranu sporu právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť (5Cdo/151/2019).

29. Zásadnou podmienkou odporovateľnosti právneho úkonu v zmysle ustanovenia § 42a ods. 1 OZ je to, že právny úkon ukracuje uspokojenie veriteľovej pohľadávky a že pohľadávka, ktorej uspokojenie bolo ukrátené, je vymáhateľná. Dovolací súd k tomuto poukazuje na odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, že po vyvodení záveru o zániku pohľadávky žalobcu zo zmluvy o pôžičke splnením a teda, že žalobca nemá vymáhateľnú pohľadávku, navrhované dokazovanie oboznámením sa s výpismi z obchodného registra Cyperskej republiky a zakladateľskými listinami žalovaných 2/ a 3/ neboli spôsobilé preukázať alebo vyvrátiť určujúci záver súdu prvej inštancie, že v danej veci chýba podstatný hmotnoprávny predpoklad odporovateľnosti právneho úkonu (vymáhateľná pohľadávka). Dovolací súd považuje vysvetlenie odvolacieho súdu, prečo neakceptoval návrh žalobcu na ďalšie dokazovanie (tým, že toto - rozumej dokazovanie majúce sa vykonať - nemalo pre rozhodnutie o podstatnom predpoklade

odporovateľnosti kvalifikovanú výpovednú hodnotu) za opodstatnené. Ak sú pre rozhodnutie relevantné viaceré hmotnoprávne predpoklady súčasne, a v konaní súd zistí, že neexistuje hoci len jeden z nich, postačuje v odôvodnení rozhodnutia zrozumiteľne opísať túto skutočnosť a nie je potrebné sa s ďalšími predpokladmi v odôvodnení rozhodnutia súdu zaoberať a na ich preukázanie vykonávať dokazovanie. Nebolo preto možné stotožniť sa s argumentáciou dovolateľa, že vykonanie navrhovaného dôkazu na preukázanie personálneho a majetkového prepojenia medzi dlžníkom (žalovaným 1/) a právnickými osobami (žalovanými 2/ a 3/), s ktorými boli odporované právne úkony uzavreté, by mohlo mať vplyv na záver o nesplnení predpokladov odporovateľnosti, ktoré musia byť splnené súčasne.

30. V posudzovanej veci obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd nevykonaním navrhnutého dokazovania postupoval procesne nesprávne a došlo k vade zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Odvolací súd sa dostatočne jasne a presvedčivo vysporiadal s námietkou žalobcu o nevykonaní ním navrhnutého dôkazu a odôvodnil svoj záver, že navrhované dokazovanie nebolo spôsobilé overiť ani vyvrátiť skutočnosť podstatnú pre rozhodnutie súdu o žalobe.

31. Dovolací súd preskúmaním veci nezistil vady konania uvedené v ustanovení § 420 písm. f) CSP a preto dovolanie žalobcu, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP.

32. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.